

OPONENTSKÝ POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE

Název:

MODEL ZÁKAZNÍKA GENERACE Y NA TRHU BANKOVNÍCH A JINÝCH FINANČNÍCH PRODUKTŮ V KONTEXTU BEHAVIORÁLNÍ EKONOMIE

Autor:

Ing. Kateřina Fojtů

Aktuálnost tématu

Disertační práce se zabývá problematikou identifikace typického představitele generace Y a jeho působením na trhu finančních produktů v kontextu behaviorální ekonomie. Takto formulovaný záměr vědeckého zkoumání autorky disertační práce považuji za **vysoce aktuální téma**. Diskuze na téma aplikace behaviorální ekonomie v reálném životě sílí. V dnešní době konzumu, kde si spotřebitelé mohou vybírat z mnoha produktů a služeb, je jejich racionální chování při rozhodování o spotřebě často zpochybňováno. Klasické ekonomické přístupy přestávají platit.

Cíle a hypotézy disertační práce

Autorka si pro zpracování disertační práce formuluje hlavní cíl, a to identifikovat typického představitele generace Y na trhu finančních produktů a na základě těchto charakteristik vytvořit model zákazníka generace Y na trhu finančních produktů v kontextu behaviorální ekonomie. Identifikace takového představitele spočívá ve výzkumu v oblasti demografických faktorů; v oblasti finančních produktů, které představitel využívá; a v oblasti vybraných behaviorálních předpokladů spojených s oblastí finančních produktů. K naplnění hlavního cíle byly formulovány dílčí cíle, a to 1. analýza současného stavu vědeckého poznání v oblasti behaviorální ekonomie, generace Y a vybraných ekonomických ukazatelů vztahujících se k finančním produktům. 2. shromáždění informací o české generaci Y v oblasti využívání finančních produktů a v oblasti behaviorálních předpokladů. 3. stanovení závislosti mezi jednotlivými proměnnými. 4. porovnání s již provedenými výzkumy a šetřeními. 5. vytvořit model zákazníka generace Y na trhu finančních produktů. Pro účely zpracování disertační práce bylo rovněž stanoveno deset hypotéz popisujících vztah mezi vybranými charakteristikami zákazníků.

Metody a postup zpracování disertační práce

Disertační práce je členěna do pěti kapitol. V první kapitole autorka vymezuje cíle a hypotézy pro zpracování disertační práce. Jejich formulace je srozumitelná a formulovaná v logické návaznosti.

Ve druhé kapitole autorka vymezuje teoretický rámec vědeckého poznání z oblasti řešené problematiky. Byla zde provedena literární rešerše domácích i zahraničních literárních zdrojů zabývajících behaviorální ekonomii a generací Y. V závěru byly shrnuty limity současného stavu vědeckého poznání. Teoretická část disertační práce je zpracována přehledně a dokazuje, že autorka se ve zkoumané problematice dobře orientuje.

Třetí kapitola je zaměřená na metody a postupy zpracování disertační práce. V úvodu kapitoly na straně 69 autorka uvádí: „ *I když je výzkum důležitým nástrojem jak pro oblast podnikání, tak pro akademickou sféru, nenalezneme v literatuře žádný konkrétní konsensus, který by jasně definoval, co to výzkum přesně je.*“ Mohla by autorka upřesnit, zda jde o její vlastní názor v daném případě? Pro zpracování předložené disertační práce si autorka klade za cíl využití jak primárních tak sekundárních dat a jejich následné zpracování využitím metod popisné statistiky, chí-kvadrát test společně s Cramerovým koeficientem a Fisherův faktoriálový test. Zvolené metody a postupy zpracování disertační práce jsou adekvátní pro její zpracování a rovněž prokazují schopnost autorky vědecké práce.

Čtvrtá kapitola obsahuje popis a výsledky výzkumu spotřebního chování zákazníka pocházejícího z generace Y na trhu finančních produktů, analýzu předsudků behaviorální ekonomie, kterým tento spotřebitel podléhá. Byl zde identifikován typický zákazník z řad generace Y na trhu finančních produktů. Výzkum byl prováděn ve dvou krocích. Prvním byla charakteristika spotřebitelů na trhu finančních produktů, a to prostřednictvím sekundárních zdrojů dat získaných z již provedených studií v České republice i ve světě. Druhým bylo provedení dotazníkového šetření, které probíhalo od začátku května do konce června 2018. Dotazník měl elektronickou formu (využití formuláře Google forms) a byl distribuován mezi respondenty elektronickou formou. Zde by bylo vhodné objasnit způsob distribuce dotazníku ke konkrétnímu respondentovi. Rovněž by bylo vhodné doplnit způsob tvorby otázek dotazníku, zejména jeho třetí části zaměřené na behaviorální aspekty.

Pátá kapitola vymezuje přínosy disertační práce pro vědu praxi a pedagogiku.

Závěr disertační práce obsahuje stručné shrnutí jednotlivých kapitol.

Výsledky disertační práce

Disertační práce představuje komplexní studii zabývající se problematikou typického představitele generace Y a jeho působením na trhu finančních produktů v kontextu behaviorální ekonomie. Disertační práce obsahuje logicky ucelený soubor sekundárních informačních zdrojů vztahující se ke zkoumané problematice a nově získané primární zdroje informací, které sledovanou problematiku dále rozvíjí.

Přínos disertační práce pro vědu a praxi

Vědecký přínos disertační práce je zejména ve vytvoření charakteristiky spotřebitele generace Y na trhu finančních produktů pomocí sekundárního a primárního výzkumu a vytvoření modelu zákazníka této generace.

Pro praxi disertační práce přináší podnikům působícím na trzích finančních produktů ucelený pohled na zákazníka z české generace Y.

Pro pedagogiku představuje disertační práce celistvý pohled na danou problematiku, shrnují základní poznatky v oblasti behaviorální ekonomie s aplikací do českého prostředí. Tyto poznatky mohou prohloubit znalosti studentům základních ekonomických předmětů v oblasti behaviorální ekonomie.

Formální a jazyková úprava disertační práce

Po formální a jazykové úpravě odpovídá předložená disertační práce požadavkům na ni kladených. Použité literární zdroje jsou řádně citovány.

Otázky k obhajobě

- Jakým způsobem byl dotazník distribuován ke konkrétnímu respondentovi?
- Jakým způsobem byly tvořeny otázky dotazníku, zejména jeho třetí části zaměřené na behaviorální aspekty?
- Lze považovat generaci Y za zákazníky s averzí k riziku vzhledem ke spotřebě finančních produktů? Existují odlišnosti v jednotlivých zemích? Jakou roli hrají ve spotřebním chování s averzí k riziku Vámi zkoumané faktory: pohlaví, vzdělání, příjem a ekonomický stav?

Předloženou disertační práci doporučuji k obhajobě a po jejím úspěšném obhájení doporučuji udělení titulu Ph.D.

Ve Zlíně 31. 10. 2019

Doc. Ing. Zuzana Dohnalová, Ph.D.